

# Verksamhetsrapport

## 2019

*Gästrikе Vatten AB med dotterbolag*



## Innehållsförteckning

Innehållsförteckning .....	2
1 Inledning .....	3
2 Målanalys.....	4
3 Resultat och investeringar .....	9
4 Sammanfattning av viktiga händelser under året .....	17
5 Framtida intäcks- och kostnadsutveckling .....	23
6 För verksamheten viktig statistik.....	26
Bilaga 1 Personalstatistik .....	28

## 1 Inledning

Verksamhetsrapporten för år 2019 är gemensam för alla bolag i Gästrikvatten koncernen. I Gästrikvatten koncernen ingår förutom moderbolaget Gästrikvatten AB dotterbolagen Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB och Östhammar Vatten AB. Rapporten ger en övergripande sammanställning över verksamheten under året samt belyser utveckling under kommande år.

Kommunerna Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar äger gemensamt Gästrikvatten AB. Gästrikvatten AB bildades och startade sin verksamhet 2008, under 2017 kom Östhammar in i VA-samverkan. Alla medarbetare är anställda i Gästrikvatten AB. Även system, mobil utrustning inklusive fordon som krävs för VA-verksamheten finns hos Gästrikvatten AB. Varje VA-kollektiv (kunder anslutna till det kommunala VA-nätet i respektive kommun) bär sina egna kostnader. Det är förutsättningarna för VA-försörjningen i respektive kommun som styr hur hög eller låg avgiften är i respektive kommun. Gästrikvatten AB har full kostnadstäckning från sina dotterbolag. Kostnader av gemensam karaktär har fördelats utifrån fastställd fördelningsnyckel: Gävle Vatten AB 71 %, Hofors Vatten AB 7 %, Ockelbo Vatten AB 3 %, Älvkarleby Vatten AB 7 % och Östhammar Vatten AB 12 %.

Dotterbolagen inom Gästrikvatten koncernen svarar för driften av den kommunala vattenförsörjningen och avloppshanteringen i ägarkommunerna. En viktig del av Gästrikvatten koncernens arbete är att delta aktivt i kommunernas och regionernas samhällsplanering för att möta morgondagens behov av VA-tjänster och bidra till en hållbar tillväxt. Investeringsplanerna ska bygga på såväl förnyelsebehov som anpassning av VA-systemet för att bidra till ett hållbart samhälle. Genom nära samarbete med kommunen inhämtas och avlämnas information i tidiga skeden för att kunna göra rätt prioriteringar.

Under året har en översyn av de dokument som styr Gästrikvatten koncernen påbörjats i samråd med ägarkommunerna. I arbetet ingår dokumenten Aktieägaravtal, Bolagsordningar, Ägardirektiv och Samarbetsavtal. Syftet med översynen är att modernisera, anpassa till dagens regelverk och arbetssätt samt förenkla för ökad läsförståelse. Arbetet kommer att fortlöpa under 2020. Som ett första steg har bolagsordningarna för Gästrikvatten AB samt de fem dotterbolagen Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB och Östhammar Vatten AB reviderats. Bolagets uppdrag och syfte har förtydligats men däremot inte förändrats.

## 2 Målanalys

### *Invånare och kunder har förtroende för våra VA-tjänster*

- Målet har uppnåtts

Gästrike Vatten AB som moderbolag ser till att leveransen av VA-tjänster och dialogen med kunder fungerar inom koncernen. Det övergripande målet innebär att vi har en driftsäker VA-försörjning och säkra leveranser av god kvalitet till invånare och kunder i samtliga kommuner. Samt hög tillgänglighet och tydlig information som ger god service.

Under 2019 har aktiviteter prioriterats inom fokusområdet *God produktivitet*. Det har inneburit fortsatt utveckling av effektiva arbetssätt med hög kundnytta och utveckla tjänsternas kvalitet utan att öka kostnaderna.

Exempel på aktiviteter som har genomförts för att förflytta oss mot målet är kartläggning av interna processer som berör våra kunder samt kundernas behov för att identifiera förbättringsåtgärder. I jämförelse med andra VA-bolag har vi en god tillgänglighet. Andra aktiviteter är deltagande på större evenemang samt att sprida kranvatten-märkning för att synliggöra vatten- och avloppsfrågorna. I Gävle var deltagandet under GD-GIF och på ungdomsfriidrotts EM mycket uppskattat. Flera företag har kranmärkts under året. Enkäter skickas ut för att följa upp och kunna anpassa informationen till kunder och verksamhetsutövare som berörs av våra bygg-projekt. Enkätsvaren från området Sälgsjön i Gävle visar att 97 % av de som svarat tycker att den sammantagna informationen från projektet varit bra eller mycket bra.

Att säkerställa att det dricksvatten vi levererar till våra kunder och samhället uppfyller alla kvalitetskrav är av största vikt i verksamheten. Därför sker ständigt ett förbättringsarbete inom området. Uppföljning visar goda resultat.


#### Analys av indikatorerna

##### **God ärendehantering > 80 %.**

Målvärdet visar svars- och handläggningstider inom uppsatt tid för kundärenden. Möjlighet att mäta ärende-/handläggningstider för att kunna kartlägga och effektivisera handläggning av kundärenden har skapats. Mätning har därför inte skett under året.

##### **Hälsomässigt säkert vatten > 99 %.**

Beskriver andelen vattenprover som är tjänliga enligt fastställt kontrollprogram. Indikatorn uppnås för samtliga dotterbolag. Det innebär att vatten som levererats ut inte varit otjänligt, det vill säga det har varit hälsomässigt säkert.

Indikator	Bolag	Utfall	Målvärde
God ärendehantering	Gästrike Vatten AB	-	>80%
Hälsomässigt säkert vatten	Dotterbolagen	100 	>99%

### *Gästrike Vatten är en attraktiv arbetsgivare*

● Målet har uppnåtts med viss avvikelse

Det övergripande målet Attraktiv arbetsgivare innebär att vi har en god organisatorisk och social arbetsmiljö där medarbetare trivs och kan utvecklas. Samt att förutsättningar finns för ett aktivt ledarskap och medarbetarskap. Under 2019 har aktiviteter prioriterats inom fokusområdena *Väl fungerande verksamhetsplanering och God balans mellan arbetsliv och privatliv*.

Arbetet med att tydliggöra ansvarsområden och roller har fortlöpt, bland annat genom att en beskrivning av ansvar och arbetsuppgifter har tagits fram. Då flera nya styrelseledamöter och lekmannarevisorer tillträdde sina uppdrag under året har utbildning skett vid flera tillfällen för att öka kunskapen om verksamheten och förutsättningarna för koncernen. Utbildning har även skett inom områdena personal och arbetsmiljö för samtliga chefer.

Under året har praktikanter främst inom LIA och prao-elever (högstadium) tagits emot. Sexton rekryteringar har slutförts, varav fyra är en utökning, detta är i enlighet med plan. En ny Företagshälsa har handlats upp då tidigare avtal löpt ut.

Vi har även under 2019 fortsatt med Må Bra enkäter som komplement till den årliga Medarbetarenkäten. Resultatet är väl godkänt och att vårt arbete med fokus på arbetsbelastning och balans mellan arbetsliv och privatliv har givit resultat över tid. Till exempel finns möjlighet för medarbetare att installera ett pausgymnastikprogram för att minska nack- och axelspänningar och ge återhämtning. Arbetsbelastningen har trots flera insatser varit hög varför ytterligare åtgärder vidtagits. Trots detta har två medarbetare överskridit 200 övertidstimmar. Övertiden beror främst på flera stora driftstörningar.

Då vi är fler medarbetare och många nyanställda har vi fortsatt prioriterat gemensamma aktiviteter med syfte att ge våra medarbetare möjlighet att lära känna varandra och umgås i en avslappnad miljö och under trivsamma former. I juni genomförde vi en medarbetardag med fokus på vårt uppdrag och hållbart medarbetarskap. Året avslutades med en gemensam dag där alla enheter visade upp vad man arbetar med dagligen. Aktiviteter har även arrangerats av och för medarbetarna genom personalklubben Poolarna utanför arbetstid.



#### **Analys av indikatorerna**

##### **Nöjd medarbetarindex >3,2.**


Målvärdet visar ett medelvärde på medarbetarenkätens resultat. Indikatorn nås inte fullt ut. Årets medarbetarenkäter visar på en fortsatt hög trivsel och ett högt engagemang. Svarsfrekvensen är fortsatt hög, ca 85 %.

##### **Sjukfrånvaro <3.**

Målvärdet visar sjukfrånvaron på årsbasis. Indikatorn nås på årsbasis. Huvuddelen, över 80 %, av sjukfrånvaron utgörs av långtidssjukfrånvaro.

Indikator	Bolag	Utfall	Målvärde
Nöjd medarbetarindex	Gästrike Vatten AB	3,0 	=>3,2
Sjukfrånvaro	Gästrike Vatten AB	2,7 	=>3

### *Gästrike Vatten har en långsiktigt hållbar VA-försörjning*

 Målet har delvis uppnåtts

Det övergripande målet innebär att vi har en låg miljöpåverkan, god hushållning av resurser och en robust vattenförsörjning. Vi tillgodoser dagens behov och kan möta tillväxt, utan att äventyra kommande generationers möjligheter.

Under 2019 har aktiviteter prioriterats inom fokusområdena *Säkerhet* och *Tydlig struktur för ägar- och styrelsedialog* för att få en tydlig verksamhetsplan och en verksamhet med god framförhållning och hantering av risker.

Exempel på övergripande aktiviteter som har genomförts för att förflytta oss mot målet är utbildningsinsatser och etablering av regionala och nationella nätverk inom säkerhetsskydd. Ökat nyttjande av digitala verktyg såsom fjärravläsning av vattenmätare ger oss ökad kontroll på vattenanvändningen. Ökad dialog genom ägarmöten med respektive dotterbolags ägarkommun och gemensamt med företrädare för samtliga ägarkommuner ökar förståelse för varandras uppdrag och skapar förutsättningar för hur vi bäst nyttjar resurser och erfarenheter inom koncernen. Deltagande i planerandet av forskarskolan, Future Proof Cities på Högskolan i Gävle med syfte att få ökad kunskap om hur vi ska planera och utforma VA-systemet när vi bygger nytt för att på bästa sätt bidra till en hållbar stadsutveckling är en pusselbit i lösningarna.

För främst kommunerna Gävle och Östhammar överstiger behovet av VA-försörjning dagens kapacitet på flera orter. Det gör att aktiviteter för att uppdatera status och behov genomförts för att ge underlag både till åtgärder och till prioritering av var och i vilken takt utbyggnad och anslutning önskas och kan ske just nu. Omprioritering bland åtgärder för att öka leverans av vatten och mottagande av avloppsvatten har också skett för att så långt et är möjligt möta behoven. För att säkerställa VA-leverans inom ramen för gällande tillstånd har begränsning av antal personer som kan anslutas till den allmänna VA-anläggningen per ort i Östhammars kommun införts.



#### **Analys av indikatorerna**

##### **Kontroll på vattenanvändning > 80 %.**


Målvärdet visar hur stor andel av producerad mängd vatten som vi har kontroll på hur den används. Läckage på ca 20 % räknas som normalvärde. Indikatorn uppnås för samtliga dotterbolag. Bedömningen är att de aktiviteter som genomförts gör att vi har kontroll över huvuddelen av användningen av det vatten som levereras.

### God tillståndshantering > 99 %.

Målvärdet beskriver andelen miljödömande för vattenuttag och tillstånd/villkor för avloppsreningsverk som klaras för år/max eller medelvärden. Indikatorn har en avvikelse för Hofors Vatten AB avseende vattendomen för ytvattenuttag i Hammardammen samt för Östhammar Vatten AB avseende tillståndet för Alunda reningsverk där vi avviker på ett av två villkor gällande fosfor. Det innebär att vi i övrigt uppfyller miljödömande för vattenuttag och tillstånd/villkor för avloppsreningsverk.

Indikator	Bolag	Utfall	Målvärde
Kontroll på vattenanvändning	Dotterbolagen		80 %
God tillståndshantering	Gävle Vatten AB, Ockelbo Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB		>99 %
God tillståndshantering	Hofors Vatten AB, Östhammar Vatten AB		>99 %

### Verksamheten har en ekonomi i balans

 Målet har delvis uppnåtts

Det övergripande målet innebär att vi har rätt nivå på bruksavgift och anläggningsavgift utifrån ett 5-årsperspektiv. Under 2019 har aktiviteter prioriterats inom fokusområdena Prioritering av den interna verksamheten och Väl fungerande uppföljning. Det har bland annat innefattat arbete med att se över rutiner och arbetssätt för budgetprocessen inom koncernen.

#### Analys av indikatorerna

##### **Kostnader vs budget +/- 5 %** (Indikator för att mäta måluppfyllelse för samtliga bolag)

Målvärdet visar årets avvikelse mellan fastställd verksamhetsbudget och kostnadsutfall. Indikatorn uppnås för Ockelbo Vatten AB men övriga dotterbolag har en avvikelse. Avvikelsen beror på driftstörningar under året eller en förändrad prioritering beslutad av respektive styrelse.

##### **Personalkostnader vs rörelsekostnader +/- 5 %.** (Indikator för att mäta måluppfyllelse för Gästrike Vatten)

Målvärdet ger en indikation på anläggningarnas status och att varje generations brukare följer självkostnadsprincipen. Variationen tar hänsyn till strategiskt nyttjande av överuttag. Indikatorn uppnås.

##### **Verksamhetskostnader vs rörelsekostnader +/- 5 %.** (Indikator för att mäta måluppfyllelse per dotterbolag)

Målvärdet ger en indikation på om bolagets verksamhetskostnader ökar i förhållande till bolagets rörelsekostnader. Obalans finns utifrån lagd budget samt delvis driftstörningar i samtliga dotterbolag.

Indikator	Bolag	Utfall	Målvärde
Kostnader vs budget	Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB, Östhammar Vatten AB	◆	+5 %
Kostnader vs budget	Ockelbo Vatten AB	●	+5 %
Personalkostnader vs rörelsekostnader	Gästrikе Vatten AB	●	+5%
Verksamhetskostnader vs rörelsekostnader	Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB, Östhammar Vatten AB	◆	+5 %



### 3 Resultat och investeringar

#### Gästrike Vatten AB

Resultaträkning (tkr)	Redovisat	Budget	Avvikelse redovisat mot budget	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse årsbudget mot årsprognos
	december	december	december			
	2019	2 019	2019	2019	2 019	2 019
Rörelsens intäkter	110 902	109 200	1 702	109 200	110 629	1 429
Rörelsens kostnader	-27 694	-24 703	-2 991	-24 703	-25 543	-840
Personalkostnader	-80 719	-80 997	278	-80 997	-81 586	-589
Avskrivningar	-2 292	-3 400	1 108	-3 400	-3 400	0
<b>Rörelseresultat före fin.</b>	<b>197</b>	<b>100</b>	<b>97</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>0</b>
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	-36	-100	64	-100	-100	0
<b>Resultat efter finansiella poster</b>	<b>161</b>	<b>0</b>	<b>161</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Bokslutsdispositioner	0	0	0	0	0	0
<b>Resultat före skatt</b>	<b>161</b>	<b>0</b>	<b>161</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Skatt	-161	0	-161	0	0	0
<b>Periodens resultat</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Investeringar (tkr)	Redovisat	Budget	Avvikelse redovisat mot budget	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse årsbudget mot årsprognos
	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019
	Investeringar	398	1 000	-602	1 000	1 000
<b>Totalt investeringar</b>	<b>398</b>	<b>1 000</b>	<b>-602</b>	<b>1 000</b>	<b>1 000</b>	<b>0</b>

Utfallet för 2019 visar att de totala kostnaderna i moderbolaget Gästrike Vatten AB blev 1 702 tkr högre än budget, vilket motsvarar ca 1,5 % i budgetavvikelse. Utfallet är i nivå med den prognos som gjordes vid T2-bokslutet. Det är främst rörelsens kostnader som avviker jämfört med budgeten vilket till största delen beror på inköp av förbrukningsmaterial, främst datorutrustning. Nyanställda i kombination med utbyte av befintlig äldre datorutrustning har varit kostnadsdrivande. Under året har ca 1 000 tkr fakturerats externt, till största delen till SKL International för stöd i samverkansprojekt i Serbien. Påverkan på dotterbolagen på grund av budgetavvikelsen uppgår totalt sett till 632 tkr.

Årets investeringar i Gästrike Vatten AB består av inköp av möbler, främst till verksamheten i Östhammar.

**Gävle Vatten AB**

Resultaträkning (tkr)	Redovisat	Budget	Avvikelse redovisat mot budget	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse årsbudget mot årsprognos
	december 2019	december 2 019	december 2019	2019	augusti 2 019	2 019
<b>Gävle Vatten AB</b>						
<i>Över (-)/underuttag (+)</i>						
Periodiserade anslutningsintäkter	13 884	9 600	4 284	9 600	13 200	3 600
"Investeringsfond" återföring	3 586	3 600	-314	3 600	3 600	0
Rörelsens intäkter	140 893	145 900	-4 707	145 900	139 800	-6 100
Rörelsens kostnader	-151 504	-136 900	-14 604	-136 900	-143 540	-6 640
Större underhåll	-11 238	-10 380	-858	-10 380	-10 319	61
Avskrivningar	-24 726	-27 500	2 774	-27 500	-26 000	1 500
<b>Rörelseresultat före fin.</b>	<b>-29 105</b>	<b>-15 680</b>	<b>-13 425</b>	<b>-15 680</b>	<b>-23 259</b>	<b>-7 579</b>
Finansiella intäkter	74	100	-26	100	100	0
Finansiella kostnader	-5 277	-5 600	323	-5 600	-5 200	400
<b>Resultat efter finansiella poster</b>	<b>-34 308</b>	<b>-21 180</b>	<b>-13 128</b>	<b>-21 180</b>	<b>-28 359</b>	<b>-7 179</b>
Bokslutsdispositioner	0	0	0	0	0	0
<b>Resultat före skatt</b>	<b>-34 308</b>	<b>-21 180</b>	<b>-13 128</b>	<b>-21 180</b>	<b>-28 359</b>	<b>-7 179</b>
Skatt	6 719	-300	7 019	-300	-300	0
<b>Periodens resultat</b>	<b>-27 589</b>	<b>-21 480</b>	<b>-6 109</b>	<b>-21 480</b>	<b>-28 659</b>	<b>-7 179</b>

Investeringar & Exploateringar (tkr)	Redovisat	Budget	Avvikelse redovisat mot budget	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse årsbudget mot årsprognos
	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019
Investeringar	53 317	91 500	-38 183	91 500	59 412	-32 088
Exploateringar	8 733	14 250	-5 517	14 250	9 495	-4 755
<b>Totalt investeringar</b>	<b>62 050</b>	<b>105 750</b>	<b>-43 700</b>	<b>105 750</b>	<b>68 907</b>	<b>-36 843</b>

(Positivt resultat = Överuttag, dvs skuld till VA-kollektivet. Negativt resultat = underuttag, dvs fordran på VA-kollektivet)

Tkr	2018	2019
Akkumulerad skuld till VA kollektivet	-2 551	*

\* Akkumulerat resultat utgör ett underuttag som redovisats mot eget kapital enligt gällande redovisningsregler.

Utfallet 2019 visar att resultatet blev ca 6,1 mnkr lägre än budget. Redan vid boksluten för T1 och T2 prognostiserades en högre kostnadsbild än budgeten, bland annat på grund av ökade kostnader för slamhantering, en omfördelning av utgifter mellan utredningskostnader och

investeringar samt ökade kostnader för skadestånd. Under året har också ett ökat antal läckor bidragit till ökade kostnader. Årets förlust leder till en skatteeffekt i form av uppskjuten skatt på ca 6,7 mnkr vilket påverkar årets resultat positivt. Detta var ej med i tidigare lagd prognos och kompenserar för de ökade kostnaderna jämfört med tidigare lagda prognoser.

Intäkterna för året är något lägre än budget. De lägre bruksintäkterna beror främst på minskad förbrukning hos storförbrukare. De lägre bruksintäkterna kompenseras dock av högre anslutningsintäkter under året.

Ett förtydligande från bokföringsnämnden har också gjort att tidigare fordran på VA-kollektivet på ca 2,55 mnkr har belastat årets resultat.

Årets investeringar och exploateringar når inte upp till budget vilket beror på förseningar av genomförandet och att en del utredningar har varit mer omfattande än planerat vilket leder till försening av genomförandet.

**Hofors Vatten AB**

Resultaträkning (tkr)	Redovisat	Budget	Avvikelse redovisat mot budget	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse årsbudget mot årsprognos
	december	december	december		augusti	
	2019	2 019	2019	2019	2 019	2 019
<b>Hofors Vatten AB</b>						
<i>Över (-)/underuttag (+)</i>						
Periodiserade anslutningsintäkter	299	0	299	0	300	300
"Investeringsfond" återföring	0	0	0	0	0	0
Rörelsens intäkter	28 231	29 000	-769	29 000	28 000	-1 000
Rörelsens kostnader	-22 510	-20 300	-2 210	-20 300	-21 792	-1 492
Större underhåll	-3 376	-3 000	-376	-3 000	-3 111	-111
Avskrivningar	-5 708	-6 000	292	-6 000	-6 000	0
<b>Rörelseresultat före fin.</b>	<b>-3 064</b>	<b>-300</b>	<b>-2 764</b>	<b>-300</b>	<b>-2 603</b>	<b>-2 303</b>
Finansiella intäkter	3	0	3	0	0	0
Finansiella kostnader	-1 041	-1 200	159	-1 200	-1 100	100
<b>Resultat efter finansiella poster</b>	<b>-4 102</b>	<b>-1 500</b>	<b>-2 602</b>	<b>-1 500</b>	<b>-3 703</b>	<b>-2 203</b>
Bokslutsdispositioner	0	0	0	0	0	0
<b>Resultat före skatt</b>	<b>-4 102</b>	<b>-1 500</b>	<b>-2 602</b>	<b>-1 500</b>	<b>-3 703</b>	<b>-2 203</b>
Skatt	-156	0	-156	0	0	0
<b>Periodens resultat</b>	<b>-4 258</b>	<b>-1 500</b>	<b>-2 758</b>	<b>-1 500</b>	<b>-3 703</b>	<b>-2 203</b>

Investeringar & Exploateringar (tkr)	Redovisat	Budget	Avvikelse redovisat mot budget	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse årsbudget mot årsprognos
	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019
	Investeringar	10 965	9 200	1 765	9 200	10 604
Exploateringar	0	0	0	0	0	0
<b>Totalt investeringar</b>	<b>10 965</b>	<b>9 200</b>	<b>1 765</b>	<b>9 200</b>	<b>10 604</b>	<b>1 404</b>

(Positivt resultat = Överuttag, dvs skuld till VA-kollektivet. Negativt resultat = underuttag, dvs fordran på VA-kollektivet)

Tkr	2018	2019
Akkumulerad skuld till VA kollektivet	13 236	8 978

Utfallet 2019 visar att resultatet är ca 2,8 mnkr lägre än budget. En ökning av kostnaderna prognostiserades redan under T1 och T2 på grund av ökade kostnader för bland annat slamhantering, akuta underhållsåtgärder och skadestånd. Under året har också ett antal läckor gett högre kostnader. Intäkterna för året är något lägre än budget vilket främst beror på lägre förbrukning hos storförbrukare.

Årets investeringar ligger strax över budget. Anledningen till att investeringarna är något över budget är att investeringen förnyelse av ledningsnätet i området Råbacka har dragit över från tidigare år.

**Ockelbo Vatten AB**

Resultaträkning (tkr)	Redovisat	Budget	Avvikelse redovisat mot budget	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse årsbudget mot årsprognos
	december	December	december		augusti	
	2019	2 019	2019	2019	2 019	2 019
<b>Ockelbo Vatten AB</b>						
<i>Över (-)/underuttag (+)</i>						
Periodiserade anslutningsintäkter	43	100	-57	100	100	0
"Investeringsfond" återföring	0	0	0	0	0	0
Rörelsens intäkter	17 521	17 400	121	17 400	17 640	240
Rörelsens kostnader	-13 676	-13 100	-576	-13 100	-13 588	-488
Större underhåll	-970	-1 800	830	-1 800	-958	842
Avskrivningar	-2 705	-2 900	195	-2 900	-2 900	0
<b>Rörelseresultat före fin.</b>	<b>213</b>	<b>-300</b>	<b>513</b>	<b>-300</b>	<b>294</b>	<b>594</b>
Finansiella intäkter	1	0	1	0	0	0
Finansiella kostnader	-427	-400	-27	-400	-400	0
<b>Resultat efter finansiella poster</b>	<b>-213</b>	<b>-700</b>	<b>487</b>	<b>-700</b>	<b>-106</b>	<b>594</b>
Bokslutsdispositioner	0	0	0	0	0	0
<b>Resultat före skatt</b>	<b>-213</b>	<b>-700</b>	<b>487</b>	<b>-700</b>	<b>-106</b>	<b>594</b>
Skatt	-82	0	-82	0	0	0
<b>Periodens resultat</b>	<b>-295</b>	<b>-700</b>	<b>405</b>	<b>-700</b>	<b>-106</b>	<b>594</b>

Investeringar & Exploateringar (tkr)	Redovisat	Budget	Avvikelse redovisat mot budget	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse årsbudget mot årsprognos
	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019
	Investeringar	12 131	34 900	-22 769	34 900	17 428
Exploateringar	0	350	-350	350	350	0
<b>Totalt investeringar</b>	<b>12 131</b>	<b>35 250</b>	<b>-23 119</b>	<b>35 250</b>	<b>17 778</b>	<b>-17 472</b>

(Positivt resultat = Överuttag, dvs skuld till VA-kollektivet. Negativt resultat = underuttag, dvs fordran på VA-kollektivet)

Tkr (Prognos)	2018	2019
Akkumulerad skuld till VA kollektivet	240	*

\* Akkumulerat resultat utgör ett underuttag som redovisats mot eget kapital enligt gällande redovisningsregler.

Resultatet för 2019 visar ett något bättre resultat än budget vilket också tidigare prognostiserats. Det är framförallt större underhåll som har lägre utfall kostnadmässigt som påverkar resultatet trots att rörelsens kostnader är högre än budget vilket bland annat beror på kostnader för el, utredningar samt nytt avtal för slamhantering.

Investeringarna under året når inte upp till budget vilket beror på förseningar när det gäller överföringsledning mellan Mobyheden och Säbyggeby samt åtgärder för bättre vattenkvalitet från Källängets vattenverk.

**Älvkarleby Vatten AB**

Resultaträkning (tkr)	Redovisat december 2019	Budget december 2 019	Avvikelse redovisat mot budget december 2019	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse årsbudget mot årsprognos
				2019	augusti	2 019
				2019	2 019	2 019
<b>Älvkarleby Vatten AB</b>						
<i>Över (-)/underuttag (+)</i>						
Periodiserade anslutningsintäkter	378	100	278	100	220	120
"Investeringsfond" återföring	0	0	0	0	0	0
Rörelsens intäkter	31 697	32 100	-403	32 100	32 100	0
Rörelsens kostnader	-27 718	-24 701	-3 017	-24 701	-24 992	-291
Större underhåll	-3 203	-2 500	-703	-2 500	-2 049	451
Avskrivningar	-4 813	-5 000	187	-5 000	-5 000	0
<b>Rörelseresultat före fin.</b>	<b>-3 659</b>	<b>-1</b>	<b>-3 658</b>	<b>-1</b>	<b>279</b>	<b>280</b>
Finansiella intäkter	2	0	2	0	0	0
Finansiella kostnader	-856	-900	44	-900	-900	0
<b>Resultat efter finansiella poster</b>	<b>-4 513</b>	<b>-901</b>	<b>-3 612</b>	<b>-901</b>	<b>-621</b>	<b>280</b>
Bokslutsdispositioner	0	0	0	0	0	0
<b>Resultat före skatt</b>	<b>-4 513</b>	<b>-901</b>	<b>-3 612</b>	<b>-901</b>	<b>-621</b>	<b>280</b>
Skatt	-94	0	-94	0	0	0
<b>Periodens resultat</b>	<b>-4 607</b>	<b>-901</b>	<b>-3 706</b>	<b>-901</b>	<b>-621</b>	<b>280</b>

Investeringar & Exploateringar (tkr)	Redovisat 2 019	Budget 2 019	Avvikelse redovisat mot budget 2 019	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse årsbudget mot årsprognos
				2 019	2 019	2 019
				2 019	2 019	2 019
Investeringar	10 417	13 780	-3 363	13 780	11 330	-2 450
Exploateringar	7 318	11 000	-3 682	11 000	6 500	-4 500
<b>Totalt investeringar</b>	<b>17 735</b>	<b>24 780</b>	<b>-7 045</b>	<b>24 780</b>	<b>17 830</b>	<b>-6 950</b>

(Positivt resultat = Överuttag, dvs skuld till VA-kollektivet. Negativt resultat = underuttag, dvs fordran på VA-kollektivet)

Tkr	2018	2019
Akkumulerad skuld till VA kollektivet	9 997	5 390

Utfallet för 2019 visar ett lägre resultat än budget med ca 3,7 mnkr. Avvikelsen beror på ökade kostnader främst för genomförande av planerade åtgärder bland annat ökat underhåll, kartläggning av ledningsnätet för framtida behov samt satsning på ledningsrätter och digitala mätare. Det har också uppstått tillkommande kostnader under året till följd av läckor, skadestånd och nytt avtal för slamhantering. Utfallet blev högre än lagda prognoser under året då det funnits en osäkerhet i vilken omfattning åtgärder skulle hinnas med under året.

Investeringarna under året når inte upp till budget delvis på grund av förseningar men även på att

resurser har fokuserats på genomförandet av löpande åtgärder.

### Östhammar Vatten AB

Resultaträkning (tkr)	Redovisat	Budget	Avvikelse redovisat mot budget	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse årsbudget mot årsprognos
	december 2019	december 2 019	december 2019	2019	augusti 2 019	2 019
<b>Östhammar Vatten AB</b>						
<i>Över (-)/underuttag (+)</i>						
Periodiserade anslutningsintäkter	508	800	-292	800	800	0
"Investeringsfond" återföring	0	0	0	0	0	0
Rörelsens intäkter	54 000	55 200	-1 200	55 200	55 200	0
Rörelsens kostnader	-44 874	-41 313	-3 561	-41 313	-43 415	-2 102
Större underhåll	-5 146	-3 900	-1 246	-3 900	-6 018	-2 118
Avskrivningar	-6 102	-6 200	98	-6 200	-6 200	0
<b>Rörelseresultat före fin.</b>	<b>-1 614</b>	<b>4 587</b>	<b>-6 201</b>	<b>4 587</b>	<b>367</b>	<b>-4 220</b>
Finansiella intäkter	5	0	5	0	0	0
Finansiella kostnader	-1 018	-1 300	282	-1 300	-1 300	0
<b>Resultat efter finansiella poster</b>	<b>-2 627</b>	<b>3 287</b>	<b>-5 914</b>	<b>3 287</b>	<b>-933</b>	<b>-4 220</b>
Bokslutsdispositioner	0	0	0	0	0	0
<b>Resultat före skatt</b>	<b>-2 627</b>	<b>3 287</b>	<b>-5 914</b>	<b>3 287</b>	<b>-933</b>	<b>-4 220</b>
Skatt	370	0	370	0	0	0
<b>Periodens resultat</b>	<b>-2 257</b>	<b>3 287</b>	<b>-5 544</b>	<b>3 287</b>	<b>-933</b>	<b>-4 220</b>

Investeringar & Exploateringar (tkr)	Redovisat	Budget	Avvikelse redovisat mot budget	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse årsbudget mot årsprognos
	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019
Investeringar	5 267	61 600	-56 333	61 600	5 103	-56 497
Exploateringar	0	0	0	0	0	0
<b>Totalt investeringar</b>	<b>5 267</b>	<b>61 600</b>	<b>-56 333</b>	<b>61 600</b>	<b>5 103</b>	<b>-56 497</b>

(Positivt resultat = Överuttag, dvs skuld till VA-kollektivet. Negativt resultat = underuttag, dvs fordran på VA-kollektivet)

	2018	2019
<b>Tkr (Prognos)</b>		
Akkumulerad skuld till VA kollektivet	508	*

\* Akkumulerat resultat utgör ett underuttag som redovisats mot eget kapital enligt gällande redovisningsregler.

Utfallet för 2019 visar att resultatet är ca 5,5 mnkr lägre än budget. Utfallet är en följd av lägre intäkter och ökade kostnader. De lägre intäkterna beror på en generell minskning av bruksintäkter till följd av en lägre förbrukning. De högre kostnaderna har flera orsaker där de

främst härrör till ökade driftkostnader och skadestånd. Större underhåll överskrider budget på grund av att aktiviteter som påbörjats innan 2019 överstigit budget.

Investeringarna för 2019 ligger långt under budget vilket till allra största del beror på att budget för överföringsledningen mellan Örbyhus i Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun fanns för året, detta projekt står för ca 48 mnkr av avvikelsen.



## 4 Sammanfattning av viktiga händelser under året

### *Gästrike Vatten AB*

- Förslag till reviderade bolagsordningar för moderbolag och dotterbolag i samråd med ägarkommunerna har tagits fram för beslut i styrelser och ägarkommuner inom koncernen.
- Ett större kommunikationsavbrott skedde i juni vilket påverkade hela verksamheten. Händelsen har utretts och incidentrapport lämnats.
- Arbetsmiljöverket har under året gjort tillsyn gällande kemikaliehantering med gott resultat.
- Under året har inspektion skett av självfallsledningar för spillvatten med metoden ljudscanning. Större områden har inspekterats, bland annat i Skutskär, Torsåker, Åmot och Gävle tätort.
- Vi har utvecklat våra möjligheter till intern- och externutbildning genom framtagande av en webbportal för interaktiva utbildningar.
- Deltagande kommer att ske i forskarskolan Future Proof Cities med Högskolan i Gävle som ansvarig och KK-stiftelsen som medfinansiär.
- Åtgärder för ökad säkerhet och skalskydd fortlöper. Det nationella säkerhetsläget följs löpande och deltagande har skett i nationell säkerhetsutbildning med fokus på dricksvattenförsörjning. En temadag om säkerhetsskydd har genomförts för att öka medvetandegraden hos medarbetare samt ökad förståelse till pågående arbete. Samordning har genomförts med kommunernas uppdatering av risk- och sårbarhetsanalys (RSA).
- Livsmedelsverket har begärt information om tillsyn inom ramen för NIS-direktivet. Gävle Vatten AB omfattas av NIS-direktivet både utifrån leverans till fler än 20 000 personer och att ett akutsjukhus finns. Gävle Vatten AB har anmälts till Livsmedelsverket.

### *Gävle Vatten AB*

- Begränsningar finns i möjligheten att ansluta nya kunder till såväl dricksvatten som spillvatten. Såväl kortsiktiga som långsiktiga åtgärder pågår.
- Nya etableringar i större omfattning än tidigare planer påverkar såväl anslutningsmöjligheter, prioriteringar som investeringsvolymerna. Under året har distributionen av vatten förändrats så att Sättra vattenverk levererar till större delar för att kunna möta etableringar.
- Stora ansträngningar krävs för att bereda ett dricksvatten i vattenverket för anslutna i Hamrångebygden, ett nytt beredningssteg har byggts och driftsatts, ytterligare åtgärder pågår. Utredningar pågår även rörande utökad beredning vid Valbo vattenverk och Axmar vattenverk.
- Under året har fler felanmälningar på vatten inkommit än normalt. Det har både berott på förändrade flöden i ledningsnätet på grund av läckor men även på förändrad vattenkvalitet på grund av låga grundvattennivåer.
- Filteranläggningen vid Johanneslöt har haft stora driftstörningar på grund av låga temperaturer eller höga färgtal och grumlighet i Gavleån. Sprinkling har därför delvis skett av åvatten som akut åtgärd.
- Några exempel på andra åtgärder inom dricksvatten är nya styrenheter (PLC), pumpbyten

i uttagsbrunnar, byte av klortankar, översyn och underhåll av de flödesmätare som sitter ute på vattenledningsnätet och en ny uttagsbrunn i Valbo.

- Nytt utökad tillstånd har erhållits för Duvbackens reningsverk. Det nya tillståndet ger oss rätt att ta emot en inkommande belastning på 120 000 pe (personekvivalenter), tillståndet är tidsbegränsat till år 2027. Arbetet för ett nytt reningsverk fortlöper.
- Av den gas som producerats från Duvbackens reningsverk har ca 80 % nyttjats.
- Under året har flertalet bräddningar skett från reningsverk och pumpstationer.
- Några exempel på åtgärder inom avlopp är ombyggnation av pumpstation Islandsbron, nya styrenheter (PLC), renovering av pumpar och åtgärder på Hedesunda reningsverk.
- Underhåll har skett av ledningsnätet samt inventering och vid behov utbyte av större avstängningsventiler.
- Ny reservkraft har installerats på flera av verken.
- Arbetet fortskrider med de fördjupade utredningarna inom projektet för en gemensam systemlösning för dricksvattenförsörjning i Gävle och Älvkarleby för att öka mängden vatten och robustheten i vattenleveransen.
- Beslut har fattats om stegvis höjning av brukningstaxan för VA under 2020, 2021 och 2022 för Gävle kommun.
- Utbyggnad av VA i enlighet med utbyggnadsplan och exploateringsplan fortlöper. Omvandlingsområdet Sälgsjön är färdigställt och driftsatt. Förberedelse för utbyggnad i Heliga Landet vid Storsjön har startat. Utbyggnad till nya etableringar har skett och pågår.
- Beslut har fattats om utökning av verksamhetsområde för VA i Lindbacka, Hemlingby och Heliga Landet. Heliga Landet är en utbyggnad till befintliga fastigheter.

### *Hofors Vatten AB*

- Arbetet med processoptimering av Hofors vattenverk har under året fortsatt. Bland annat har de kvarvarande tre av sex stycken kolfilter renoverats. Detta har gett goda resultat på lukt och smakreducering på dricksvattnet. Även kalkberedningen och kemikaliedoseringen har bytts ut. Genomförda inspektioner av reservoarer har lett både till akut underhåll och underlag till underhållsplan.
- Ledningsnätsförnyelsen i området Råbacka har färdigställts.
- Malmjärns vattenverk som inte längre används har rivits.
- Avvikelse finns för 2019 gällande vattendomen för ytvattenuttag i Hammardammen såsom för 2018. Länsstyrelsens bedömning för 2018 års utfall är att överskridandet av uttaget ur Hammardammen inte medför någon risk för negativ påverkan på enskilda eller allmänna intressen, med hänsyn till att det totala uttaget (spol- och reservvatten) med god marginal underskrider det totala uttaget ur Hammardammen. En alternativ lösning behöver utredas.
- Åtgärder har vidtagits på pumpstationer för såväl förbättrad drift som förbättrad arbetsmiljö.

### *Ockelbo Vatten AB*

- Under hösten infördes kokningsrekommendation för kunder i Lingbo som en säkerhetsåtgärd efter att delar av dricksvattennätet varit trycklöst på grund av en läcka. Efter analys av vattnet kunde kokningen hävas.

- En stor läcka på ledningsnätet i centrala Ockelbo gjorde att vatten fick köras med tankbil tills läckan var identifierad och lagad för att säkra vattenleveransen.
- Under året uppkom ett brott på matarkabeln från Ockelbo reningsverk till Ersbacka pumpstation. Stationen fick köras på reservkraft under de sex dagar det tog att få kabeln lagad.
- Stort fokus under året har fortsatt legat på åtgärder och utredningar för att säkerställa leverans av dricksvatten. Vattentornet i Ockelbo (Rabo) har renoverats utvändigt. Vid Svartandals vattenverk i Åmot har ett extra beredningssteg med klor byggts och UV-ljuset har bytts ut. Vid Lingbo vattenverk har underhåll skett och planering för åtgärder för att förbättra dricksvattenkvaliteten har skett. Fortsatt klorering har skett vid flera vattenverk på grund av grumligt och färgat råvatten för att säkerställa dricksvattnets kvalitet. Arbete fortlöper för en bättre beredning vid Källängets vattenverk men är försenat. Arbete fortlöper med vattenledning mellan Mobyheden och Ockelbo tätort. Drifttagning beräknas ske under 2020.
- Underhåll har skett på ledningsnät, avloppspumpstationer och reningsverk, exempel på åtgärder är nya styrenheter (PLC), byte av pumpar, nytt värmeaggregat och rust av skyddstankar för fällningskemikalier. Även brandskyddsåtgärder har vidtagits under året.
- Bräddningar har skett från pumpstationer och reningsverk på grund av snösmältning och stor nederbörd.
- Tillsyn av Lingbo, Jädraås, Åmot, Åbyggeby och Gammelfäbodarnas reningsverk, periodisk besiktning på Ockelbo reningsverk och miljötillsyn på vattenverken har genomförts med gott resultat.

### *Älvkarleby Vatten AB*

- Ökad digitalisering har skett genom övergång till digitala vattenmätare hos kund med fjärravläsning samt sju nya mätarbrunnar. Detta ger mer preciserad data till simuleringar och modelleringar av flöden till och från kund i ledningsnätet.
- Vattentornet i Skutskär har renoverats både ut- och invändigt. Samtliga bräddledningar från lågreservoarer och högreservoarer har fått nya backventiler för att förhindra inläckage och därmed kontaminering.
- Skalskyddet för vatten har kompletterats.
- Läckor på vattenledningsnätet under sommaren gav höga flöden ut från vattenverken. Läcklagning gav effekt.
- Bräddning har skett under vintern på grund av snösmältning och under sommaren på grund av nederbörd.
- Ett omfattande underhållsarbete på pumpstationer har genomförts, det har innefattat såväl rust och utbyte av maskinutrustning som fastighetsunderhåll.
- Samtliga sjöledning har inspekterats och åtgärder har vidtagits där behov fanns, till exempel nya vikter.
- Ansökan om ledningsrätter har fortlöpt.
- Utbyggnad av VA-ledningar för bostadsområde vid Älvkarleö har genomförts och färdigställts. Projektering av VA-ledningar inför exploatering av bostadsområdet Liljebacken har påbörjats inom ramen för kommunens projektering. Utförande sker under kommande år.

- Fördjupade utredningar pågår för den gemensamma (Gävle och Älvkarleby) systemlösning för dricksvattenförsörjning som ska skapa en säker vattenleverans och ger möjlighet till tillväxt i regionen. Under hösten gavs information genom utställning på Skutskärs bibliotek.
- Beslut har fattats om utökning av verksamhetsområde för VA i Liljebacken.
- Beslut har fattats om ägande av fastighet med ändamålet vattenverk. Kronsågens vattenverk finns på fastigheten.

### *Östhammar Vatten AB*

- Begränsningar finns i möjligheten att ansluta nya kunder till såväl dricksvatten som spillvatten. Såväl kortsiktiga som långsiktiga åtgärder pågår. Under året har fortsatt arbete skett för att säkra vattenleverans till kunder och omhändertagandet av avloppsvatten för en god vattenmiljö.
- Stormen Alfrida orsakade stora problem med styr och övervakningssystemen på våra anläggningar i början på januari.
- Restriktioner för användningen av kommunalt vatten för hela Östhammars kommun infördes under vår till höst. Under sommaren var vattentrycket lågt i Öregrund och Gräsö. Ett systematiskt arbete med att leta och laga läckor i ledningsnätet och optimerade uttag av grundvatten tillsammans med sparsamhet och förändrad vattenanvändning gav stor effekt.
- En avvikelse finns gällande tillståndet för Alunda reningsverk trots att ytterligare åtgärder vidtagits.
- Några exempel på åtgärder inom dricksvatten är åtgärder på Österbybruk vattenverk, Östhammar vattenverk, Alunda vattenverk, Gimo vattenverk tex nya styrenheter (PLC), byte av tak och optimering, ny utrustning för tvättkemikalie. Grundvattenutredningar har fortlöpt och startats upp.
- Några exempel på åtgärder inom avlopp är installation av flödesmätare för slam, byte av fällningskemikalie, åtgärder vid Alunda reningsverk, Östhammar reningsverk.
- Arbete med läcksökning på vattenledningsnätet, plombering av brandposter samt att ta fram brandskyddsdocumentation har fortlöpt under året.
- I enlighet med kommunfullmäktiges beslut pågår utredningar kring ett nytt avloppsreningsverk för Östhammar tätort samt Öregrund och kring ett avsaltningsverk för dricksvatten för de östra delarna av Östhammars kommun. Resultat från utredningen Transport spill Östhammar har redovisats till styrelse och kommunstyrelse. Utredningens rekommendation är att åtgärden bör avvaktas och status i Östhammars reningsverk noga bör följas.
- Arbete har fortlöpt med att byta ut vattenmätare hos kunderna inom hela kommunen. Löpande rapportering sker till Swedac.
- Beslut har fattats om införande av verksamhetsområde för VA i Östhammar kommun, etapp 1.
- Beslut har fattats om avtal om leverans av dricksvatten mellan Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB i enlighet med intentionerna i den avsiktsförklaring om långsiktig samverkan för vattenförsörjning som antagits av Östhammars kommun och Tierps kommun. Avtalet tillförsäkrar att Östhammars kommun och Tierp kommun uppfyller sina skyldigheter enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster att tillförsäkra

fastigheterna inom huvudmännens verksamhetsområden vattenförsörjning med hänsyn till människors hälsa och miljön.

- Beslut har fattats om finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun. Arbete inför anläggande av överföringsledningen fortlöper.
- Beslut har fattats om begränsning av antal personer som kan anslutas till den allmänna VA-anläggningen per ort för att säkerställa VA-huvudmannens uppdrag.
- Beslut har fattats om ägande för del av fastigheten Skoby 2:41, Östhammar kommun där Skoby reningsverk är beläget.
- LONA-bidrag för en stationär mätstation på Karö våtmark har beviljats av länsstyrelsen i Uppsala och arbete med att bygga denna har startat. Bidrag från HAV har beviljats för grundvattenutredning för Gimos vattentäkt samt för Odens Källa tillsammans med Tierp Energi och miljö AB.

#### 4 Utvecklingsområden

Det är mycket som händer inom VA-området, både nationellt och inom EU, vilket påverkar hela koncernens verksamhet. Skärpta och förändrade regelverk kan förväntas utifrån statliga utredningar samt nya nationella och internationella bedömningar. Speciellt kan nämnas Kommunutredningen, Övergödningsutredningen, Fosforutredningen och skärpt bedömning av PFAS-ämnen.

Samhällets ökade fokus på säkerhet och hållbarhet påverkar VA-verksamheten direkt och även indirekt genom primärkommunernas ansvar. Speciellt kan nämnas arbetet med åtgärder i samband med den nya säkerhetsskyddslagen samt informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (NIS-direktivet). Även det stora arbetet för att klimatanpassa såväl VA-verksamheten som våra städer samt tillse att vattenresurser skyddas för att säkerställa leverans behöver hanteras integrerat med primärkommunernas fysiska planering.

Nya centrala kollektivavtal förhandlas fram av de centrala parterna. Det är osäkert i vilken omfattning det kommer att påverka verksamheten.

## 5 Framtida intäkts- och kostnadsutveckling

### *Gästrike Vatten AB*

För att skapa en god arbetsmiljö för våra medarbetare samtidigt som vi ökar takten för såväl utredningar och genomförande av reinvesteringar, nyinvesteringar, exploateringar och andra tjänster (etableringar, tekniskt vatten mm) har behovet av att utöka antalet medarbetare varit stort. Då Gästrike Vatten AB har full kostnadstäckning genom sina dotterbolag är det av stor vikt att vi aktivt arbetar för en enkel men effektiv verksamhet för att enbart skapa nödvändiga kostnader i dotterbolagen. Resurs- och kompetenskartläggning tillsammans med plan för nyttjande av konsulter kommer att fortlöpa. Det är även av stor vikt att arbeta aktivt med låneportföljen utifrån fastställd finanspolicy och respektive dotterbolags förutsättningar för att minimera ränterisken så långt det är möjligt.

### *Gävle Vatten AB*

Då behovet för just Gävle Vatten AB är stort av mer vatten och ökad avloppskapacitet, samtidigt som efterfrågan på att bygga ut och ansluta fler till den allmänna VA-försörjningen ökar, har aktiviteter för att uppdatera status och behov genomförts för att ge underlag både till åtgärder och till prioritering av var och i vilken takt utbyggnad och anslutning önskas och kan ske just nu. Omprioritering bland åtgärder för att öka leverans av vatten och mottagande av avloppsvatten har också skett för att så långt det är möjligt möta behoven. Ökad exploatering och en växande stad gör även att det påverkar riskerna för stadens vattentäkter som nyttjar vattnet i Gävle-Valboåsen och Gavleån. Åtgärder för att stärka skyddet, utveckla bostäder och verksamheter inom området och samtidigt ge ett tydligt planeringsunderlag för olika målgrupper fortlöper på flera olika sätt.

Fler anslutningar eller minskat nyttjandet av vattentäkten Gävle-Valboåsen i detta ansträngda läge gör att Gävle Vatten AB som VA-huvudman riskerar att inte klara sitt uppdrag; att leverera dricksvatten av god kvalitet. Vi har därmed inte utrymmet att möta efterfrågad tillväxt. Omfattande åtgärder ligger i den långsiktiga investeringsplanen men ytterligare åtgärder kommer att behöva vidtas för att inom en 10-års period öka kapaciteten och nå ett nytt utgångsläge.

Då även investerings- och exploateringsbehovet är stort med utbyggnad av ledningsnät samt nya vattenverk och reningsverk till följd ger det ökade kapitalkostnader, och därmed ett behov av att öka intäkterna. Detta gör även att verksamheten blir mer räntekänslig. Tidplaner och omfattning för genomförande är osäkra vilket gör att förändringar kan ske för såväl nyinvesteringar och exploateringar som kapitalkostnaderna. Delar av pågående utredningsarbete belastar verksamhetsprojekten.

Ökat lånebehov påverkar kommunkoncernens totala borgensutrymme under kommande år. Det blir därför ännu viktigare än tidigare med samordning och analys av alternativ och konsekvenser för såväl VA-verksamheten som primärkommunens övriga verksamheter.

Behovet av ökade intäkter täcks delvis genom intäkter från anläggningsavgifter och ökade intäkter från brukningstaxan. Arbetet pågår med att se över både omfattning och tidplan för investeringar och exploateringar kommande 15 år för att skapa en realistisk tidplan. Vi behöver nyttja såväl mark som nya tekniska lösningar för att på ett så smart sätt som möjligt uppnå optimal

samhällsnytta på både kort och lång sikt för att skapa hållbara stadsdelar. Det är nödvändigt att vara öppna för att lyfta in dialog om finansiering och överväga alternativa finansieringsformer och nyttja möjligheter till avsättning så att taxejusteringarna kan hållas nere.

### *Hofors Vatten AB*

Under kommande år arbetas med såväl effektiviseringar som ett mer löpande arbete för att hålla nere kostnaderna för verksamhetsprojekt. Det finns en osäkerhet i intäkterna beroende på att medvetenheten om att vara rädd om vårt vatten är hög och förbrukningen ligger på en låg nivå. Högre kostnader än intäkter under kommande två till tre år gör att tidigare års överuttag kommer att återföras till VA-kollektivet genom underfinansiering i ekonomisk plan. En anpassning av brukningstaxans nivå kommer att ske för att anpassa kostnader till intäkter under planperioden. Även anläggningstaxans nivå kommer att ses över. Det finns osäkerheter i tidplan och omfattning för exploateringar.

### *Ockelbo Vatten AB*

Arbete med en ny vattenledning för att öka vattenmängden och förbättra kvaliteten för Ockelbo tätort fortlöper, investeringen har ökat lånebehovet och påverkar anläggningstillgångarna. Under kommande år arbetas med såväl effektiviseringar som ett mer löpande arbete för att hålla nere kostnaderna. Det finns osäkerheter i såväl omfattning som tidplan för investeringar och exploateringar. Exploateringarna påverkar även intäkterna. Intäkterna från brukningsavgifter är osäkra då medvetenheten om att vara rädd om vårt vatten är hög och förbrukningen ligger på en låg nivå. En anpassning av brukningstaxans nivå kommer att ske för att anpassa kostnader till intäkter under planperioden. Även anläggningstaxans nivå kommer att ses över.

### *Älvkarleby Vatten AB*

Tack vare effektiviseringar kan verksamhetskostnaderna ligga i paritet med nuvarande kostnader kommande år. Det finns dock en osäkerhet för elkostnaderna som bedöms öka. Det finns en osäkerhet i intäkterna beroende på att medvetenheten om att vara rädd om vårt vatten är hög och förbrukningen ligger på en låg nivå. Bedömningen är att kostnaderna under inom planperioden är något högre än intäkterna varför tidigare års överuttag kommer att återföras till VA-kollektivet genom underfinansiering i ekonomisk plan. En anpassning av brukningstaxans nivå kommer att ske för att anpassa kostnader till intäkter under planperioden. Även anläggningstaxans nivå kommer att ses över. Kommunens arbete med ny översiktsplan tillsammans med antagande av nya detaljplaner medför att utbyggnad i exploateringar kan förväntas ske under kommande år och därmed på sikt ökade intäkter.

### *Östhammar Vatten AB*

Då behovet för just Östhammar Vatten AB är stort av mer vatten och ökad avloppskapacitet samtidigt som efterfrågan på att bygga ut och ansluta fler till den allmänna VA-försörjningen ökar har aktiviteter för att uppdatera status och behov genomförts för att ge underlag både till åtgärder och till prioritering av var och i vilken takt utbyggnad och anslutning kan och bör ske. Möjlig anslutning per ort har tagits fram och kommer att uppdateras halvårsvis.

Fler anslutningar i detta ansträngda läge gör att Östhammar Vatten AB som VA-huvudman riskerar att inte klara sitt uppdrag; att leverera dricksvatten av god kvalitet eller att överskrida



sina miljötillstånd för reningsverken. Vi har därmed inte utrymmet att möta efterfrågad tillväxt. Åtgärder för främst orterna Alunda och Österbybruk ligger i den långsiktiga investeringsplanen men åtgärder kommer att behöva vidtas för att inom en 10-års period öka kapaciteten och nå ett nytt utgångsläge..

För att möta efterfrågan på VA-tjänster och möjliggöra Östhammar som attraktiv kommun krävs omfattande investeringar inom Östhammar Vatten AB. Detta påverkar kommunkoncernens totala borgensutrymme och VA-taxans nivå. Det blir därför ännu viktigare än tidigare med samordning och analys av alternativ och konsekvenser för såväl VA-verksamheten som primärkommunens övriga verksamheter.

De ökade kraven gör att verksamhetskostnaderna bedöms öka trots att effektiviseringar sker. Då även investerings- och exploateringsbehovet är stort med utbyggnad av ledningsnät samt nya vattenverk och reningsverk till följd ger det ökade kapitalkostnader, och därmed ett behov av att öka intäkterna. Detta gör även att verksamheten blir mer räntekänslig.

Tidplaner och omfattning för genomförande är osäkra vilket gör att förändringar kan ske för såväl nyinvesteringar och exploatering som kapitalkostnaderna. Arbete pågår med att se över både omfattning och tidplan för att skapa en realistisk tidplan. Vi behöver nyttja såväl mark som nya tekniska lösningar för att på ett så smart sätt som möjligt uppnå optimal samhällsnytta på både kort och lång sikt för att skapa hållbara stadsdelar. Det är nödvändigt att vara öppna för att lyfta in dialog om finansiering och överväga alternativa finansieringsformer och nyttja möjligheter till avsättning så att taxejusteringarna kan hållas nere.

## 6 För verksamheten viktig statistik

### Gävle Vatten AB

Nyckeltal	2015	2016	2017	2018	2019
Mottagen mängd (m3)	12 931 768	13 869 838	14 147 369	13 193 548	15 812 644
Producerad mängd (m3)	9 810 135	9 676 283	9 436 914	9 511 806	9 687 916
Försåld mängd VA i (m3)	6 171 065	6 601 891	6 421 846	6 644 047	6 469 763
Antal vattenläckor	44	47	55	74	81
Antal avloppsstoppar	125	117	103	110	104

### Hofors Vatten AB

Nyckeltal	2015	2016	2017	2018	2019
Mottagen mängd (m3)	1 602 135	1 460 408	1 438 712	1 650 185	1 800 910
Producerad mängd (m3)	1 110 099	1 211 902	1 223 240	1 239 104	1 266 569
Försåld mängd VA i (m3)	762 122	666 388	676 005	746 551	658 188
Antal vattenläckor	13	14	16	11	17
Antal avloppsstoppar	36	25	21	38	9

\*värdet för T1 2015 är högre än för tidigare år. Under 2014 åtgärdades nivåmätare på reningsverket som gav felaktiga mätvärden.

### Ockelbo Vatten AB

Nyckeltal	2015	2016	2017	2018	2019
Mottagen mängd (m3)	665 457	626 067	676 933	774 480	753 792
Producerad mängd (m3)	406 161	365 906	400 994	435 589	433 271
Försåld mängd VA i (m3)	268 990	277 820	277 735	269 594	276 196
Antal vattenläckor	8	6	7	6	11
Antal avloppsstoppar	23	18	18	20	9

### Älvkarleby Vatten AB

Nyckeltal	2015	2016	2017	2018	2019
Mottagen mängd (m3)	1 214 645	1 319 170	1 385 116	1 347 090	1 681 616
Producerad mängd (m3)	1 460 566	1 465 585	1 190 651	1 264 128	1 254 386
Försåld mängd VA i (m3)	777 647	698 677	912 663	839 741	800 274
Antal vattenläckor	15	19	29	23	33
Antal avloppsstoppar	59	54	47	65	48

### Östhammar Vatten AB

Nyckeltal	2015	2016	T2-T3 2017	2018	2019
Mottagen mängd (m3)			2 113 959	1 895 162	2 704 011
Producerad mängd (m3)			1 245 530	1 139 791	1 075 447
Försåld mängd VA i (m3)			536 096	994 506	976 730
Antal vattenläckor			25	41	40
Antal avloppsstoppar			13	48	59

För perioden 2015- T1 2017 var bolaget inte verksamt

## Bilaga 1 Personalstatistik

### Årsarbetare och personalförsörjning

Under året har 6 nya medarbetare påbörjat sin anställning och 16 rekryteringar har slutförts. Samtidigt har 11 medarbetare slutat sin anställning. Av de som har slutat har 3 gått i pension. Totalt har vår medarbetarekår ökat med 3 nya medarbetare. Vi har en ökad personalomsättning vilket är naturligt med fler medarbetare samt då många medarbetare efter 5-10 år ser det som naturligt att byta arbete.

#### Antal årsarbetare

	2019-12-31			2018-12-31			2017-12-31		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Tillsvidare	34,6	72,8	107,4	30,6	73,8	104,4	25,8	68,8	94,6
Visstid	3	7	10	6	3	9	4	5	9
<b>Totalt</b>	<b>37,6</b>	<b>79,8</b>	<b>117,4</b>	<b>36,6</b>	<b>76,8</b>	<b>113,4</b>	<b>29,8</b>	<b>73,8</b>	<b>103,6</b>

#### Antal anställda

	2019-12-31			2018-12-31			2017-12-31		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Tillsvidare	35	73	108	31	74	105	26	69	95
Visstid	3	7	10	6	3	9	4	5	9
<b>Totalt</b>	<b>38</b>	<b>80</b>	<b>118</b>	<b>37</b>	<b>77</b>	<b>114</b>	<b>30</b>	<b>74</b>	<b>104</b>

#### Nyttillsättningar

	2019-12-31			2018-12-31			2017-12-31		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Tillsvidare	4	5	9	7	7	14	4	17	21
Visstid	5	5	10	4	3	7	5	7	12
<b>Totalt</b>	<b>9</b>	<b>10</b>	<b>19</b>	<b>11</b>	<b>10</b>	<b>21</b>	<b>9</b>	<b>24</b>	<b>33</b>

#### Avgångar

	2019-12-31			2018-12-31			2017-12-31		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Tillsvidare	2	9	11	3	3	6	1	5	6
Visstid	4	1	5	1	2	3	0	3	3
<b>Totalt</b>	<b>6</b>	<b>10</b>	<b>16</b>	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>9</b>	<b>1</b>	<b>8</b>	<b>9</b>
- varav pension	0	3	3		2	2		1	1

	2019-12-31			2018-12-31			2017-12-31		
- varav sjukersättning									
- varav SAP-Ö									

### Personalstruktur

Andelen kvinnor ökar över tid och är nu drygt 30 % av hela medarbetarkåren. Den genomsnittliga åldern sjunker långsamt och är nu ca 45 år. Vi har en jämn åldersfördelning.

### Åldersfördelning

	Kön	Upp t.o.m. 29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år eller äldre
Tillsvidare	Kvinnor	3	9	12	5	6
	Män	10	10	23	20	10
	<b>Totalt</b>	13	19	35	25	16
Visstid	Kvinnor	1	0	2	0	0
	Män	2	1	1	2	1
	<b>Totalt</b>	3	1	3	2	1
Totalt	Kvinnor	4	9	14	5	6
	Män	12	11	24	22	11
	<b>Totalt</b>	16	20	38	27	17

### Genomsnittlig ålder

	Kön	2019-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Tillsvidare	Kvinnor	45	44,6	44,5
	Män	45,8	46,4	47,6
	<b>Totalt</b>	45,6	45,9	46,0
Visstid	Kvinnor	37,3	41,0	48,3
	Män	47,6	30,3	31,0
	<b>Totalt</b>	44,5	37,4	39,7
Totalt	Kvinnor	44,4	44,1	45,0
	Män	46	45,8	46,5
	<b>Totalt</b>	45,5	45,2	45,8

### Övertid

För året 2019 finns enbart siffror för total övertid, ej fördelad per kategori.

**Genomsnittlig sysselsättningsgrad**

	Kön	2019-12-31 (%)	2018-12-31 (%)	2017-12-31 (%)
Tillsvidare	Kvinnor	98,9	98,7	99,0
	Män	99,7	99,7	99,7
	<b>Totalt</b>	99,5	99,4	99,4
Visstid	Kvinnor	100	100	100
	Män	100	100	100
	<b>Totalt</b>	97,4	100	100